

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กระทรวงศึกษาธิการ ได้พัฒนาส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนมีมาตรฐานสุขภาพที่สูงขึ้น ด้วยกระบวนการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมและพัฒนาส่งเสริมบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม โดยให้สถานศึกษาจัดบริเวณรอบ ๆ ให้เกิดความร่มรื่น เป็นระเบียบ สบายตา สบายใจ และการจัดการศึกษา เพื่อให้เกิดความตระหนักในความสำคัญเกิดกิจกรรมร่วมในการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม เพื่อให้เกิดบรรยากาศการส่งเสริมการเรียนรู้ ทั้งนี้เพราะบรรยากาศสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการช่วยกระตุ้น สร้างแรงจูงใจให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน (พนัส หันนาคินทร์. 2538 : 6) ซึ่งสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และเป็นไปตามหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ให้มีการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาของไทย มีเอกภาพเชิงนโยบายและมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่ การศึกษาและสถานศึกษา ดังปรากฏในบทบัญญัติ มาตรา 39 ที่ว่า กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจ การบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารงานทั่วไปไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2542ข : 6)

การจัดการศึกษาเป็นการมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้พร้อมที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคม ตามบทบาทและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมืองดีตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิตทันต่อการเปลี่ยนแปลงมีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ทำงานเป็นและครองชีวิตอย่างมีความสุข (กรมวิชาการ. 2545 : 1)

กระทรวงศึกษาธิการในฐานะที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาของประเทศมีภารกิจหลักในการพัฒนาคนในชาติให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ตลอดจนเป็นผู้ดำเนินการปรับเปลี่ยนสังคมโดยรวมให้ก้าวหน้า และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก จึงจำเป็นอย่างยิ่งจะต้องเน้นหนักเรื่องคุณภาพ โดยเฉพาะในยุคของการปฏิรูปการศึกษานี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในระดับนโยบายก็ตระหนัก และให้ความสำคัญ ในเรื่องคุณภาพการศึกษาอย่างมาก และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 6 ได้กำหนด จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาต้องเป็นไป เพื่อพัฒนา

คนไทยให้เป็นมนุษย์ ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้คู่คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ดังนั้นคุณภาพการศึกษาจึงเป็นจุดหมายหลักในการจัดการศึกษาของหน่วยงานที่รับผิดชอบ โดยเฉพาะโรงเรียน ซึ่งนับว่าเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญที่สุดในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ต้องให้ความสำคัญกับคุณภาพการศึกษาอย่างจริงจัง เพื่อที่จะทำให้ทุกฝ่ายเกิดความศรัทธาและเชื่อมั่น ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายรัฐธรรมนูญ

ความพยายามในการพัฒนาคุณภาพในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ดำเนินมาอย่าง ต่อเนื่อง โดยเฉพาะนับตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2540 ที่ขยาย การศึกษา ภาคบังคับจาก 9 ปี เป็น 12 ปี โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และมีประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษา ฉบับปี พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายการศึกษาฉบับแรกของไทย ตลอดจนแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปัจจุบัน ซึ่งนับเป็นแผนยุทธศาสตร์ระยะยาว ที่ล้วนมุ่งให้มีการพัฒนาอย่างทั่วด้านไม่ว่าจะเป็นสิทธิ หน้าที่ ด้านระบบการศึกษา การจัดการศึกษา การบริหาร การจัดการ มาตรฐาน และการประกันคุณภาพ ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอันเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อการพัฒนาสังคมในรูปแบบต่าง ๆ มากมาย ขณะเดียวกันกับสังคมมีความสลับซับซ้อนมากขึ้นและมีปัญหามากขึ้น โดยเฉพาะสถาบันการศึกษา ซึ่งนับเป็นสถาบันสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่ต้องอาศัยกระบวนการต่าง ๆ มากมายเพื่อพัฒนาคนไทยให้มีความเจริญงอกงามในทุกด้านไม่ว่าทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา เป็นสิ่งจำเป็นอย่างมากที่สถาบันการศึกษาต้องปรับบทบาททั้งในเชิงรุกและเชิงรับ ในการมีส่วนร่วมแก้วิกฤตการณ์ต่าง ๆ ในสังคม

การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนตลอดจนวิธีต่าง ๆ ในการสอนของครู จึงมีความสำคัญมาก เพราะถ้าเราไม่สามารถสร้างบรรยากาศการเรียนรู้อัน ทำให้ให้นักเรียนรู้สึกปลอดภัยทางด้านร่างกาย และจิตใจแล้วเรื่องอื่น ๆ ก็ไม่สามารถช่วยการเรียนรู้ ของเด็กได้เลยในการปฏิรูปการศึกษาพบว่า คุณภาพด้านการศึกษาที่ผ่านมามีสภาพที่น่าเป็นห่วง เพราะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ โดยเฉพาะวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และคอมพิวเตอร์ มาตรฐานการศึกษาของไทย เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ ในเอเชีย ด้วยกันอยู่ในระดับต่ำอยู่มาก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2540 : 23) ทำให้ต้องเร่งพัฒนาคุณภาพทางด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะในเรื่องเกี่ยวกับการส่งเสริมการเรียนรู้ได้กำหนดไว้ในหมวด 4 มาตรา 22 ซึ่งกล่าวว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติ

และเต็มศักยภาพซึ่งหมายถึง การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ใกล้เคียงสอดคล้อง กับชีวิตจริงใน มาตรา 24 (5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ โดยให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริงฝึกปฏิบัติได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 81 - 85) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เหมาะสม ซึ่งมีผลช่วยทำให้ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ มีจินตนาการ มีความคิดสร้างสรรค์ บรรยากาศของโรงเรียน เป็นสภาวะอันเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล กับสภาพแวดล้อมในโรงเรียน แล้วส่งผลถึงความรู้สึกของบุคคล เป็นสภาพการณ์ที่ไม่อาจมองเห็นหรือจับต้องได้ แต่เป็นภาพสะท้อนความรู้สึกของบุคคล เมื่อคนได้ปะทะกับบรรยากาศ แล้วเกิดความรู้สึกที่ดีมักเรียกว่า “บรรยากาศดี” ขณะเดียวกันเมื่อปะทะกับบรรยากาศที่ไม่ดีก็เรียกว่า “บรรยากาศไม่ดี” (โกวิท วรพิพัฒน์. 2539 : 7)

โรงเรียนที่มีบรรยากาศดีทั้งในด้านองค์การและด้านกายภาพ จะทำให้นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนเกิดความรู้สึกพึงพอใจภูมิใจ อบอุนใจ สบายใจ มีความรู้สึกเป็นเจ้าของและอยากมาโรงเรียน นักเรียนอยากมาเรียนหนังสือเพื่อรับความรู้ ครูอยากมาโรงเรียน อยากถ่ายทอดความรู้ ให้นักเรียน บรรยากาศของโรงเรียนเปรียบเสมือนครูที่พูดไม่ได้ แต่มีอิทธิพล ในการเสริมสร้าง ความคิด จิตใจ จินตนาการ และคุณธรรมอันพึงประสงค์ได้ (โกวิท วรพิพัฒน์. 2539 : 7) ความสำคัญของการจัดบรรยากาศในโรงเรียน 1) ช่วยส่งเสริมให้การเรียนดำเนินไปอย่างราบ 2) ช่วยเสริมสร้างลักษณะนิสัยที่ดีงามและความมีระเบียบวินัยแก่ผู้เรียน เช่น ห้องเรียนสะอาด โต๊ะ เก้าอี้ เรียบร้อย มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน นักเรียนจะซึมซับสิ่งเหล่านี้โดยไม่รู้ตัว 3) ช่วยเสริมสร้างสุขภาพที่ดีให้แก่ นักเรียน เช่น แสงสว่างเหมาะสม โต๊ะ เก้าอี้ เหมาะสมกับวัย และรูปร่างของเด็ก 4) ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้และสร้างความสนใจในบทเรียน 5) ช่วยส่งเสริมการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม และ 6) ช่วยสร้างเจตคติที่ดีต่อการมาโรงเรียน

แนวทางการจัดการศึกษาในปัจจุบันได้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ให้นักเรียนทุกคนได้รับการบริการทางการศึกษาโดย 1) ได้เรียนรู้เนื้อหาสาระและกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดตามความแตกต่างของแต่ละคน 2) ได้ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้ไปใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา 3) ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง 4) ได้เรียนรู้ผสมผสานสาระความรู้ต่างๆ อย่างได้

สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา 5) ได้เรียนรู้โดยผู้สอนจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และ มีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ทั้งนี้ ผู้สอนและนักเรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ 6) ได้เรียนรู้ทุกเวลา ทุกสถานที่โดยมีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดาผู้ปกครองและบุคคลในชุมชน ทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนานักเรียนตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2542ข : 21-22)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา พบว่า แต่ละสถานศึกษาจะต้องจัดการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ให้เหมาะสมและสามารถเอื้อประโยชน์ ต่อการเรียนการสอนและกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนถึงแม้ว่าสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จะดำเนินการตามคู่มือการปฏิบัติงานตามขอบข่ายภารกิจการบริหารจัดการสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 69) จึงทำให้ผู้วิจัยเห็นความสำคัญที่จะต้องศึกษาแนวทางการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพบริบทของแต่ละสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้สามารถนำไปใช้ปฏิบัติจริงภายใต้บริบทของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาพระนครศรีอยุธยา จึงได้จัดทำโครงการการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2549 และต่อเนื่องเป็นระยะเวลา 3 ปี จนถึง ปีงบประมาณ 2551 โดยมุ่งเน้นยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทุกแห่งในการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ให้เหมาะสมแก่การเรียนรู้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. 2549 : 1)

ผู้วิจัยได้เห็นความสำคัญของแนวทางการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ที่ดีในโรงเรียนจึงนำมาศึกษาค้นคว้าเพื่อจะได้นำมาปรับปรุง และพัฒนาในการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในโรงเรียนให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2
2. เพื่อศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

3. เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

ความสำคัญของการวิจัย

สถานศึกษาซึ่งเป็นสถานที่ให้การศึกษาอบรมแก่นักเรียน นับว่ามีความสำคัญต่อสุขภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจของนักเรียนอย่างมาก สถานศึกษาอันเป็นแนวทางหนึ่งในการปฏิรูปในด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษา ให้มีอาคารสวยงาม มั่นคง แข็งแรง สภาพแวดล้อมน่าอยู่ มีบรรยากาศร่มรื่นสวยงามเอื้อต่อการเรียนการสอน ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญต่อการบริหารบริเวณโรงเรียน อาคารเรียน และสภาพแวดล้อม โดยให้บุคลากรในโรงเรียนและชุมชนมีส่วนร่วมรับผิดชอบ ซึ่งตรงกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ที่ได้มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหารสถานศึกษาให้เป็นนิติบุคคล สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องพัฒนาการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้เพื่อให้สามารถดำเนินการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น แนวทางการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษาจะได้นำแนวทางการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ไปปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประกอบด้วย

1.1.1 ชั้นศึกษาแนวทางการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ผู้วิจัย

กำหนดให้มีคุณสมบัติดังนี้ ผู้ที่มีคุณวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา หรือผู้มีความรู้ความสามารถในด้านการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ไม่น้อยกว่า 5 ปี

1.1.2 ชั้นศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ ที่ผู้วิจัยกำหนดคุณสมบัติ ผู้ที่มีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีและปริญญาโท ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูคศ. 3 และครูคศ. 2 ที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการจัดการเรียนการสอน ไม่น้อยกว่า 5 ปี

1.1.3 ชั้นศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ได้แก่ ผู้บริหาร

สถานศึกษา จำนวน 207 คน และครูผู้สอน 2,609 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
พระนครศรีอยุธยา เขต 2

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย

1.2.1 ชั้นศึกษาแนวทางการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน

1.2.2 ชั้นศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการสร้างบรรยากาศที่เอื้อ
ต่อการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ได้แก่
ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน

1.2.3 ชั้นศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการ
เรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ได้แก่
ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 150 คน และครูผู้สอน จำนวน 335 คน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

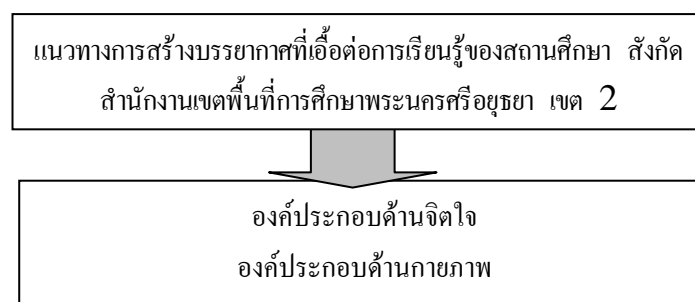
2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ความเหมาะสมของแนวทางการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

2.2 ความเป็นไปได้ของแนวทางการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ได้จากการ
สังเคราะห์ขั้นตอนและกระบวนการ ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
(2539 : 4 – 17) ; สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (2542 : 81 –
87) ; เรียงชัย จงพิพัฒนสุข (2543 : 53) ; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
(2543 : 21) ; และกระทรวงศึกษาธิการ (2542ก : 17 – 18) นำมาสังเคราะห์และบูรณา
การ โดยสามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การสร้างบรรยากาศที่เกื้อกูลต่อการเรียนรู้ หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และจิตภาพที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ทำให้ ผู้เรียนเกิดความรู้สึกอบอุ่น กระตือรือร้น มั่นใจในตนเอง เป็นการกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจให้เกิดการเรียนรู้ รับรู้ ร่วมกิจกรรม และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนในชั้นเรียน

แนวทางการสร้างบรรยากาศที่เกื้อกูลต่อการเรียนรู้ หมายถึง แนวทางที่สถานศึกษาดำเนินการสร้างบรรยากาศที่เกื้อกูลต่อการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบคือ 1) องค์ประกอบด้านจิตใจ และ 2) องค์ประกอบด้านกายภาพ

ความเหมาะสมของแนวทางการสร้างบรรยากาศที่เกื้อกูลต่อการเรียนรู้ หมายถึง คະแนน แนวทางในการสร้างบรรยากาศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีหลักวิชาของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 นำไปใช้ได้จริงภายใต้บริบทของสถานศึกษาโดยวัดจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จากการใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นซึ่งแบ่งค่าคะแนนออกเป็น 5 ระดับ คือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ความเป็นไปได้ของแนวทางการสร้างบรรยากาศที่เกื้อกูลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน หมายถึง คະแนนแนวทางของบรรยากาศที่เกื้อกูลต่อการเรียนรู้ ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงภายใต้บริบทของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 โดยวัดจากความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาจากการใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งแบ่งค่าคะแนนออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานหรือผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

เขตพื้นที่การศึกษา หมายถึง สำนักงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

ผู้ทรงคุณวุฒิ หมายถึง ผู้ที่มีคุณวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา หรือผู้มีความรู้ความสามารถในด้านการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้

ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้ที่มีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีและปริญญาโท ผู้บริหาร การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูคศ. 3 และครูคศ. 2 ที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการจัดการเรียน การสอน ไม่น้อยกว่า 5 ปี

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง สถานศึกษาของรัฐที่จัดการเรียนการสอนในระดับก่อน ประถมศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 1-6 และมัธยมศึกษาปีที่ 1-5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เขต 2

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารโรงเรียน ครู อาจารย์ รวมทั้งผู้มีส่วน เกี่ยวข้องในแนวทางการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 เพื่อเป็นการปรับปรุงและพัฒนาการสร้างบรรยากาศที่เอื้อ ต่อการเรียนรู้ของนักเรียนต่อไป